

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ.—Στὴν «Ἀκρόπολη» καὶ στὴν «Πατρίδα» τῆς 10 τοῦ Ὀκτωβρίου, διαβάσαμε τὴν παρακάτω δήλωσιν :

ΙΑΡΥΣΙΣ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ

Οἱ καίωθεν ὑπογραμμένοι συνελθόντες ἀπεφάσισαν τὴν ἴδρυσιν Συνδέσμου, τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶνε ἡ ἐνίσχυσις τῆς πνευματικῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους με ὑποστήριξιν πάσης ἐργασίας ἀναγομένης εἰς τὸν κύκλον τοῦτον.

Ὁ Σύνδεσμος θὰ ἐπιδιώξῃ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐν ἀντιδιωστολῇ πρὸς τὸ σήμερον *ἐπικρατοῦν εἰς τὰ γράμματα γνωστὸν καθεστώς.*

Ἀθῆναι 7 Ὀκτωβρίου 1910.

Ἡλίας Βουτιερίδης, Ἀριστος Καμπάνης, Νικ. Καρβούνης, Διον. Κόκκινος, Ἡλίας Κουλουβάτος, Πλάτων Ροδοκανάκης, Σταμ. Σταματίου.

ΣΤΟ ΑΡΓΟΣ.— Δυὸ συντάχτες τοῦ «Νουμᾶ» λάδανε, τὴν ἴδια μέρα κ' οἱ δυό, ἓνα γράμμα ὁ καθένας ἀπὸ τὸ Ἄργος. Τὰ γράμματα εἴτανε ἀνοιχτά, σὰν εἶδος ἀγγελίης, μὰ διαφορετικὰ μεταξὺ τους, καὶ στὴ γλώσσα καὶ στὸ ὄφος, ἂν καὶ εἶχανε τὴν ἴδια ὑπογραφή :

Τὸ ἓνα :

«Ἄργος 26. 9. 910.

Ἀξιότιμε Κύριε

Προκειμένου νὰ ἐκδώσωμεν προσεχῶς ἐν περιοδικῶν ὅλως καλλιτεχνικῶν, ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ Ἄρπη» ὅπερ νὰ συγκεντρώη ὅλην τὴν καλλιτεχνικὴν τῆς Ἑλλάδος κίνησιν, λαμβάνομεν τὸ θάρρος νὰ σᾶς θερμοπαρακαλέσωμεν, ὅπως μᾶς τιμήσητε διὰ τῆς πολυτίμου συνεργασίας σας καὶ θὰ σᾶς εἴμεθα αἰωνίως εὐγνώμονες.

Εὐχαριστοῦντες ὑμᾶς ἐκ τῶν προτέρων
Λιατελοῦμεν μετὰ πολλῆς ἐκτιμήσεως
Διὰ τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Ἄρπας»

Σπύρος Α. Παναγιωτόπουλος.

Ἀπευθυντέον : Διεύθυνσιν «Ἄρπας», Ἄργος.

Καὶ τὸ ἄλλο :

Ἄργος 29. 9. 910.

Κύριε

Θέλοντας νὰ ἐκδώσωμεν ἓνα φιλολογικὸ περιοδικό, Σὲ παρακαλοῦμε πολὺ νὰ μᾶς τιμήσης με τὴν ἀνεχτίμητή σου συνεργασία καὶ θὰ μᾶς ὑποχρεώσης.

Μὲ πολλὴν ἐχτίμησιν

Γιὰ τὴ Διεύθυνση τῆς «Ἄρπας»

Σπύρος Α. Παναγιωτόπουλος.

Γράμματα : Διεύθυνση «Ἄρπας», Ἄργος.
Μήπως θὰ βγοῦνε δυὸ «Ἄρπες» στὸ Ἄργος ;

ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ.— Ἐκπαιδευτικὸ ζήτημα καὶ στὴν Πόλη. Αὐτὸ καταλάδαμε ἀπὸ τὸ «Νεολόγος» (5 Ὀχτ.) τοῦ κ. Σ. Ι. Βουτυρά, ποῦ δημοσιεύει ἓνα του ἄρθρον με τὸν τίτλο «Ἐκτροχισμοί». Περιμέναμε νὰ διαβάσωμε τὸν ἐξάψαλμο γιὰ τοὺς Μαλλιαρσίς, καὶ ἕμως εἶδαμε πολὺ λογικὰ λόγια. Ὁ «Νεολόγος» εἶσι ἀπαντᾷ σ' ἄλλο πολιτικὸ φύλλο, ὅπερ ἄπτεται τῆς ὑπολήψεως καὶ τοῦ πρὸς τὴν ἐργασίαν ζήλου ἐπιλέκτων τῆς κοινότητος τοῦ Σταυροδρομίου ἀνδρῶν εἰς οὓς ἀνετέθη ἡ ἐφορεία τῶν Ἐκπαιδευτηρίων τοῦ Πέραν. Καὶ ἀποκαλοῦνται οὗτοι μαλλιαρσί, ὑπονομεύοντες τὴν Ἑλλ. γλώσσαν, τὸ παλλάδιον αὐτὸ τοῦ λαοῦ, χαρακτηρίζονται ὡς *κακῆς πίστεως ἄνθρωποι*, ἀπλούστατα διότι κατήγγησαν τὰ βιβλία ἀπὸ τὰς ἀστικὰς σχολὰς μέχρι τῆς 4 τάξεως συμφώνως πρὸς τὰς νεωτέρας παιδαγωγικὰς ἀρχάς, καὶ πρὸς τὰ κρατοῦντα ἐν ἄλλαις κράτεσι, ὅπως ἐν Ρουμανίᾳ καὶ Ἑλλάδι, ἵνα εἰς τὰ Βαλκανικὰ κράτη μόνον περιορισθῶμεν, ὅπου δι' εἰδικῶν νομοθετημάτων πρὸ πολλοῦ ἐξέπνευσεν ἡ μαγία τῶν βιβλίων ἢ διδουσα τροφήν εἰς τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν διδασκάλων καὶ τῶν βιβλιοκαπηλίων, συμφώνως, τέλος πάντων, πρὸς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Διδοσκαλικοῦ ἐνταῦθα Συνδέσμου τῆς διατυπωθείσας ἐν ἰδιαιτέρῳ ὑπομνήματι, ὑποβληθέντι πρὸ τριετίας τῷ Πατριαρχεῖι καὶ ταῖς ἄλλαις εὐχαῖς ἅς ἐξέφρασαν οἱ συμμετασχόντες εἰς τὰς ἐκπαιδευτικὰς συνεδρίας τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου τὰς προεδρευόμενας ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Μ. Ρήτορος τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ νῦν Ἐθνικοῦ Συμβούλου κ. Λιμαράκη.»

Καὶ ὁ «Νεολόγος», «τοῦ ὁποίου γνωστόταται πρὸ πολλοῦ εἶνε αἱ περὶ τῆς γλώσσης ἰδέαι, οὐδαμῶς τοιαύτην τινὰ στάσιν τῆς ἐφορείας τοῦ Ζωγράφου διεῖδε μέχρι τοῦδε, ἐπικροτεῖ δὲ διὰ τὸ μέτρον τοῦτο τῆς ἐφορείας ὅπως καὶ ἔλοι οἱ γονεῖς τῶν τέκνων τῆς κοινότητος τοῦ Πέραν, οἱ ὅποιοι εὐγνωμόως ἐμιλοῦσι περὶ αὐτῆς καθὼς καὶ περὶ ὄλων τῶν μέχρι τοῦδε ἀποφάσεων καὶ ἐνεργειῶν αὐτῆς. Ἄν τώρα τινὲς τῶν ἐφόρων τῆς Σχολῆς ἔχουσι διάφορον γνώμην περὶ γλώσσης τοῦ ἀρθρογράφου τοῦ ἐσπερινοῦ φύλλου καὶ ἡμῶν, τοῦτο ἕτερον ἐκάτερον. *Ἄρχῃ ἡμῶν εἶνε νὰ σεβώμεθα τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου καὶ τῆς σκέψεως.*»

Λάδαμε ἀργότερα καὶ τὸ «ἐσπερινὸν» φύλλο ποῦ ἀνακάτωσε τὸ ζήτημα. Εἶναι ὁ «Ταχυδρόμος» — «Ἰδικτητῆς καὶ Διευθυντῆς Α.Κ. Γεράρδος», τώρα — τῆς 2 τοῦ μηνός. Ἀκοῦστε μερικὰ ποῦ μᾶς ψέλνει :

«Καρκίνοι έμφωλεύοντες εἰς τὸν ἔθνικὸν ὄργανισμὸν . . . Μεταξὺ ἄλλων δὲν διετέλεσαν ἀδρανῆ οὐδὲ τὰ περιήρημα τῆς μαλλιαροσύνης τρωκτικά . . . Ἐνεφανίσθησαν ἄλλως τε, διὰ πᾶν ἐνδεχόμενον, ὑπὸ τὸ ἔνδυμα τῶν μεταρροθμιστῶν, ὡς Ἡρακλεῖς φανεύοντες τὴν ὕδραν τῆς βιβλιοκαπηλείας, ὅπως προσεξοφλήσῃαι τὴν εὐμενεστέραν ὑπὲρ αὐτῶν ἐντύπωσιν παρὰ τῇ δημοσίᾳ, οὗτινος ἤθελον θίξει χερσὰς εὐπαθεῖς. Ἀλλὰ κατ' οὐσίαν δὲν ἐπεχείρησαν ἢ τὴν δολοφονίαν τῆς γλώσσης, τοῦ τιμαλφοῦς ἔθνικοῦ παλλαδίου. Ἡ κατάργησις τῶν βιβλίων εἰς τὰς δημοτικὰς τοῦ Πέρην σχολὰς οὐδένα ἄλλον ἔχει σκοπὸν ἢ νὰ ἀποτινάξῃ πάντα χαλινὸν καὶ νὰ ἀφήσῃ ἐλεύθερον τὸ στάδιον εἰς τὰ ἔργα τῶν μαλλιαρῶν, τῶν ὁποίων ἡ Μάρφια ἐξήπλωσε τοὺς πλοκάμους τῆς εἰς διαφόρους παρ' ἡμῖν σχολὰς, ὥστε νὰ ἐνδεικνύηται ἤδη ἐπείγουσα ἢ αὐστηρὰ ἐγκαθάρσις καὶ ἀπολύμανσις. Ἀντιπρόσωποι τῆς σπειρας εἰσέδυσαν καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς Ἐφορίας, συντρεχουσῶν δὲ καὶ τῶν ἐκ τῶν περασκηνίων ἐμπνεύσεων, πρωτοφανῆς ἀπετολμήθη ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς γλώσσης τῶν θεῶν. . . . Ἡ ἔλλειψις βιβλίων θὰ ἐσήμανε τὴν πληρεστέραν ἀφῆνίαν εἰς τὴν κατ' ἀρέσκειαν διδασκαλίαν καὶ ἰδίως εἰς τὴν μετὰδοσιν τῶν ἀναρχικῶν κανόνων τῆς μαλλιαρικῆς γραμματικῆς, χωρὶς νὰ εἶναι ἴσως εὐκόλος ὁ ἀπαραίτητος ἔλεγχος, ἐνῆ τὰ βιβλία θὰ ἦσαν ἐχέγγυα ὑπὲρ τῆς ἔθνικῆς γλώσσης οὐχὶ ἀσήμαντον.

«Ἀλλὰ τὸ ἔθνος...κατ' οὐδένα τρόπον θὰ ἀνεχθῆ τὴν ἐπίσημον ἀναστῆλωσιν τῆς γλωσσικῆς ἀναρχίας, ἣτις ἐγκληματικῶς ἀποπειρᾶται νὰ διαστρεβλώσῃ τὸ ἀρμονικώτερον αὐτοῦ κόσμημα. Τὰ μέτρα ἀποδεινύουσιν ἀναπόδραστα κατὰ τῆς ἐνοσηφάσης πανώλους.» Ἀμήν!

ΑΘΗΝΙΩΤΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

(Σ' ἓνα φίλο, στὰ ξένα)

Ἀθήνα, 7 τοῦ Ὀχτώβρη.

Οὔτε προνοουταιμέντο στὴ Λάρισα, οὔτε τίποτα ἔμέραρχος τῇ μέρᾳ ποὺ παράλαβε τὴν ἀρχὴν ὁ Βενιζέλος, τηλεγράφησε πῶς ἔκαμε ἀνάκριση, καὶ ὄλα εἶταν ψέματα. Παρουσιάστηκαν στὸν ὑπουργό τους ἐδῶ κ' οἱ σωματάρχες, καὶ αὐτὸς τοὺς μίλησε καὶ τοὺς εἶπε πῶς ὁ στρατὸς δὲν ἔχει ἄλλο πιά νὰ κάμῃ παρὰ τὰ «κύρια ἔργα» του. Καὶ τὰ λόγια του στοὺς ξένους ἀνταποκριτές, πῶς ἡ Κυβέρνηση θὰ κοιτάξῃ νὰ ἐφαρμόσῃ τοὺς «κειμένους» νόμους — «τάξῃ καὶ πειθαρχία στὸ ἐσωτερικόν, εἰρήνῃ στὴν ἐξωτερικὴ πολιτικὴ — κάμανε τὴν καλῆτερη ἐντύπω-

ση. Κ' οἱ συντεχνίες ἀκόμα ψηφίζανε τὴ γνώμη τους νὰ περιοριστῇ στὸ ἀναθεωρητικὸ τῆς ἔργο ἡ Διπλῆ Βουλὴ. Ἔτσι παρουσιάστηκε στὸ βῆμα ὁ Βενιζέλος στὶς 8 τοῦ μηνὸς καὶ ἀνάλογες ἔκαμε πολιτικὰς δῆλωσες. Μὰ τὸ Σάββατο (9) ποὺ ἄρχισε ἡ συζήτηση γιὰ τὸ «χαρακτηρισμὸ» τῆς Βουλῆς, ἀν εἶτανε δηλαδὴ Ἀναθεωρητικὴ γιὰ Συνταγματικὴ, τὰ φέρανε μὲ τρόπο τὰ κόμματα ὥστε νὰ βγῆ στὴ μέση ζήτημα ἐμπιστοσύνης, νὰ βρεθῆ δίχως ἀπαρτία ἡ Βουλὴ, καὶ νὰ ἔχουμε ἀξάφνα ὑπουργικὴ κρίση. Ὁ Βασιλεὺς ὅμως δὲν τὴ δέχτηκε τὴν παραίτηση τοῦ Βενιζέλου· τοῦ εἶπε νὰ ἔκλινῃ παρῶς στὴ Βουλὴ καὶ νὰ προκαλέσῃ νέα ψηφοφορία, ζητώντας τὴν ἐμπιστοσύνη τῆς ἀπερίφραστη καὶ δίχως ἔρους. Αὐτὸ ἀπαίτησε κι ὁ λαὸς τῆς Ἀθήνας, μ' ἓνα του συλλαλητήριον ποὺ εἶδειζε πῶς ὑπάρχει τέλος πάντων καὶ στὸν τόπο μας Κοινὴ γνώμη.

Ἔτσι, στὴν πολιτορημένη ἀπὸ τὸ λαὸ Βουλὴ μας, γένηκε τῇ Δευτέρᾳ (11) νέα συνεδρίαση, ποὺ ἱστορικὴ θὰ μείνῃ σὰν τῇ πρώτῃ, ὄχι μόνον γιὰ τὰ ποτελέσματά της *παρὰ* καὶ γιὰ τὴν εἰδείξε μὲ τί ἀτσάλι λόγου καὶ ψυχῆς πολεμαί: ὁ Βενιζέλος . . . Ψηφοφορία : 266 παρόντες, 208 ὑπὲρ (ἀπὸ τούτους εἰ 157 δίχως ἐπιφύλαξιν), 31 κατὰ, 5 ἀρνηθήκανε, 22 παρόντες «καὶ μὴ δηλώσαντες ψῆφον». Καὶ τὴν ἄλλη μέρα τοιχοκολλήθηκε ἡ διάλυση τῆς Βουλῆς, ποὺ μόλις πρόφτασε νὰ ψηφίσῃ τὴ βουλευτικὴ ἀποξίμωσις : 1800 γιὰ κάθε πατέρα Νέες ἐκλογές θὰ ἔχουμε στὶς 28 τοῦ Νοέβρη, γιὰ Διπλὴ πάλι Βουλὴ, ποὺ θὰ μᾶς ἐρθῇ στὶς 11 τοῦ Γενναρίου. Ἀπὸ τὴν ἐρχόμενη βδομάδα ὁ Βενιζέλος πᾶει περιοδεία στὶς ἐπαρχίες, ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴ Θεσσαλία, γιὰ νὰ φωτίσῃ τὸ λαὸ μὲ τίς ἐπιπτώσεις τοῦ στὰ πολιτικὰ ζητήματα κ' οἱ κομματικοὶ ἀρχηγοί, ποὺ τὰ σαστίσανε, λένε τώρα πῶς δὲ θὰ βάλουμε κάλπες, κ' ἡ εὐτύχη στὸ Στέμμα !

Ὡς τόσο γύρισε ἀπὸ τὴν Εὐρώπη κ' ἡ πριγκίπισσα Σοφί: ὁ κ. Ζορμπᾶς ζήτησε τὴν ἀποστρατεία του· τὰ μαθήματα στὸ Πανεπιστήμιον ἴσως ξαναρχίσουνε τὴν ἐρχόμενη βδομάδα, καὶ πάνε στὰ σπίτια τους οἱ ἑφεδροὶ τοῦ 906. Λόγος νὰ μείνουνε στὰ ὄπλα δὲν εἶτανε πιά, γιὰ τὸν ἔθνος ἐδῶ, μὲ τὴ λύση ποὺ δόθηκε, ἀνάσανε, καὶ οἱ Τούρκοι δὲ μᾶς φοβερίζουσι τώρα. Κι αὐτοὶ ἀκόμα τὸ εἶδαν πῶς ἔχουμε κυδερνήτη. Κι ἀν πῆρε ἀπεριόριστο ἄδειαν ὁ Ναμπῆς, ὁ λόγος εἶναι, ἔπως λένε οἱ «Τάιμς» γιὰ νὰ φροντίσῃ γλήγορα ἡ Εὐρώπη τὸ Κρητικόν. Ἐπίσημα πιά τὸ λένε πασάδες καὶ βεζήρηδες, πῶς πρέπει νὰ σήσῃ γλήγορα ἡ φωτιὰ ποὺ χωρίζει Τούρκους καὶ Ρωμιούς. Καὶ στὸ Γρυπάρη φιλικώτατα λόγια εἶπε ὡς κι ὁ Σουλτάνος, ποὺ πᾶει τώρα στὴν